

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 4 nr. 2

014

februari 2007

Verleden dat herleeft, is altijd toekomst.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" Rotterdamseweg 53 - 55 tel. 078-612 5681 www.swaen.org
tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Ledenvergadering op woensdag 28 maart 2007

Het bestuur van de Historische Vereniging Zwijndrecht nodigt de leden uit tot het bijwonen van de jaarvergadering op **woensdag 28 maart 2007** in de bovenzaal van ons museum "De Vergulde Swaen", Rotterdamseweg 53-55; aanvang 20.00 uur.

Agenda

1. Opening.
2. Verslag van de vergadering van 29 maart 2006.
3. Jaarverslag secretaris.
4. Jaarverslag penningmeester.
5. Verslag kascontrole-commissie en benoeming van een nieuw lid.
6. Begroting 2007.
7. Bestuursverkiezing.
Aftredend en herkiesbaar zijn P.A. van Rietschoten en P. Tazelaar, maar de laatste stelt zich niet herkiesbaar. Het bestuur draagt voor mw. C.A. Odekerken-Wiersma
Tegenkandidaten kunnen conform art. 12 lid b van de statuten worden ingediend voor de vergadering.
8. Programma 2007.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

Na de pauze trakteert ds.

Tazelaar ons op een sprookje / vertelling.

*Twee imposante bomen sierden ruim 120 jaar lang de voorkant van de villa op nevenstaande foto. Onlangs is er één gesneuveld.
Zie elders in dit blad.*

Jaaroverzicht 2006

Een jaar is weer omgevlogen. Vindt u dat ook? Komt dat omdat we steeds ouder worden?

Het was het jaar waarin we mochten vieren dat de oudheidkamer "De Vergulde Swaen" al vijf jaar op deze prachtige locatie gehuisvest is.

Dit jaar zijn er weer heel veel mensen in het museum op bezoek geweest.

Als u wilt weten wat er zoal te doen was dan wil ik dat graag vertellen.

Voorleesavonden

Gezellig bij de kachel luis teren naar mooie verhalen; acht avonden lang.

Lezingen

Interessante Zwijndrechtse onderwerpen kwamen aan bod, zoals

4 lezingen over de Pieterman door Co Barendrecht en Piet van Rietschoten

2 lezingen over Develstein door de heer C.L. van der Leer

2 lezingen over de Zoutkeet door de heer P. van Driel

2 lezingen met muziek in samenwerking met boekhandel De Salon

Exposities

We konden dit jaar weer vier exposities houden.

Begin van het jaar De Romeinen. Toen kwamen de foto's van mevr. A. van Dam-de Klerk aan bod, die door Wim en Truus van Veelen in een groot aantal albums toegankelijk zijn gemaakt. Wegens succes zijn de albums later in het jaar nogmaals tentoongesteld. Ook konden foto's uit de albums worden besteld; dat hebben we geweten! Honderden foto's zijn afgedrukt en gedistribueerd.

De expositie over 60 jaar Rode Kruis is door veel mensen bezocht.

De expositie over Develstein stond goed in de belangstelling.

Bezoek van basisschoolleerlingen aan het museum

Ook dit jaar maakte Jan van der Molen tientallen klassen wegwijs in het museum.

Voorwerpen

Regelmatig worden er spulletjes aan het museum geschonken. Speciaal wil ik noemen de aanwinst van een bierflesje, dat ongeveer 100 jaar geleden in Zwijndrecht is gebotteld.

Lees verder pag. 2

Vervolg pag. 1

Als Historische Vereniging hebben we meegedaan met de handtekeningenactie van de heer Van Willigen voor het

behoud van de school De Rank aan de Lindelaan. Al deze handtekeningen hebben er mede voor gezorgd dat de gevel van de school voor Zwijndrecht gespaard blijft. Ik wil afsluiten om allen die zich ingezet hebben voor de vereniging heel hartelijk te bedanken.
CJB, Zwijndrecht, feb. 2007

Van de penningmeester

Bij deze Mededelingen treft U een acceptgiro aan. De contributie voor 2007 (minimaal 10 euro) kunt U hiermee betalen. Het bestuur ziet een vlotte betaling van de contributie 2007 graag tegemoet.

Een twaalfstal leden heeft de contributie over 2006 nog niet voldaan. (En dat na 2 aanmaningen !!) Op de acceptgiro voor 2007 is deze contributie-achters tand aangetekend. Indien U in gebreke blijft zal Uw naam uit het ledenbestand worden verwijderd. Uiteraard doen wij dit niet graag.

Koen Boot, tel 6126391 voor het geval U inlichtingen wilt hebben.

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is vanaf een uur of zeven De Vergulde Swaen geopend en kan men er terecht om meer te doen met of te weten te komen over genealogie, archeologie, restauratie of onderzoek. Of om gewoon eens gezellig bij te praten in de gelagkamer.

Ledenwerf-actie

Bij deze Mededelingenkrant treft u een aanmeldingsformulier voor nieuwe leden aan. Als voorjaarsactie zou de HVZ graag zien dat er veel nieuwe leden bijkomen. Wanneer ieder lidmaat een nieuw lid aanbrengt, gaan we de goede kant op. Er is vast wel iemand in uw omgeving die uw interesse deelt. Dat hoeft niet voor niets ! Zowel één van de nieuwe leden als één de aanbrengrers maakt kans op een boek over de kunstschilder Clement Bezemer (winkelwaarde 27,50) Schrijf achterop het formulier uw eigen naam. De actie geldt tot 1 november 2007.

Overigens zijn er enkele formulieren die 1981 vermelden als stichtingsjaar. Lees hier dan 1982.

Wintervoorleesavonden

De Wintervoorleesavonden vinden nog plaats op 7 en 14 maart. Op 7 maart wordt de avond opgeluisterd met echte muziek. Een klarinettrio wisselt de vertellingen door ds. Tazelaar af. Omdat de laatste twee avonden plaatsvinden in de expositiezaal is er ruimte voor meer personen, maar reserveer vooraf.

De Stijlkamer ondergaat op dit moment een opknappbeurt: de luiken en het plafond worden geveerd, er worden voorzietramen geplaatst en er komt 'ouder' behang.

Reünie Lindelaanschool / De Rank

Het idee is geopperd om alle oud-leerlingen van de Lindelaanschool / De Rank eens bij elkaar te krijgen om gezamenlijke herinneringen en foto's te delen. Dit naar aanleiding van de perikelen rondom het oude pand.

Aandacht voor Julianaschool,

Nu naar het zich laat aanzien school De Rank behouden blijft, vraagt de Historische Vereniging, mede namens oud-leerlingen en Zwijndrechtenaren, ook aandacht voor de Julianaschool, die uit dezelfde tijd als de Lindelaanschool stamt. Hiertoe is in september 2006 een brief gestuurd naar het gemeentebestuur met het verzoek eens van gedachten te wisselen over de bestemming van het pand wanneer de school wordt verplaatst naar de Lindelaan, locatie De Rank.

Het is van belang om dit voor Zwijndrecht historisch belangrijke gebouw niet alleen te behouden, maar ook een goede (mogelijk culturele) bestemming te realiseren. Tot op heden is geen reactie van de gemeente ontvangen.

Regiodiep

Sinds korte tijd kent de regio Zuid-Holland Zuid een eigen website met daarop cultureel-historische informatie uit alle deelnemende gemeenten. Musea, bibliotheken, historische verenigingen en gemeente-archieven publiceren hun wetenswaardigheden en geven informatie. Beslist de moeite waard om af en toe te kijken. Het adres is www.regiodiep.nl. Bedenk wel dat er nog veel gepubliceerd moet worden omdat het een jonge site is.

Herdruk boek De Ringdijk

Het boek over de Ringdijk van Arie Slobbe was al snel uitverkocht, maar inmiddels is de herdruk verschenen. Verkrijgbaar bij De Vergulde Swaen en bij boekhandel De Salon aan het Veerplein. 'De Ringdijk' behandelt de geschiedenis van en de bebouwing aan de Ringdijk vanaf de Zanddijk tot aan het Veerplein. In een volgend deel wordt de dijk vervolgd.

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen drie maanden zijn onder meer een rol met de stamboom van de familie Los; een aanplakbiljet van Buurtvereniging De drie Prinsesjes met een aankondiging voor Volksspelen op zaterdag 11 september op het terrein Noordermeer "m.m.v. van Landelijke Rijvereen. Beyaert Albl.dam, Gymn.vereniging O&O en Harmoniever. Het Geklank des Konings". (En wat dacht u van een activiteit als het gecostumeerd voetballen.); een boek van W. Schippers met daarin een stempel van het oudemannenhuis, het lakstempel van de Vereenigde Oliefabrieken.

Voor alle duidelijkheid: slechts enkele aanwinsten / schenkingen worden genoemd, niet alles wat we ontvangen.

WAT ZOEKEN WE NOG ?

Zand-zeep-soda-rekje van gewolkt emaille, glazen van zwijndrechtse bedrijven/verenigingen (of andere voorwerpjes), oude folders en rekeningen die op Zwijndrecht betrekking hebben.

Opgemerkt

Bladerend door het pasverschenen en binnen drie weken uitverkochte boekje over de Ringdijk van Arie Slobbe viel mijn oog op de uitbreiding van het raadhuis aan het Veerplein. In 1911 was een flinke uitbreiding gerealiseerd aan het

uit 1861 daterende pand. Het jaartal 1911 sierde de gevel met het herkenbare torentje met daarin de klok. Reeds in 1931 werd het pand – met alle belendende percelen – gesloopt. In 1985 werd het huidige gemeentehuis uit 1933 flink uitgebreid met een vleugel aan de Burg. de Bruinelaan. In 2006 werd dit geheel gesloopt. Zowel de tijd tussen de uitbreidingen van de oorspronkelijke gebouwen als de sloop ervan komen nagenoeg overeen. Zou dit een profetie in kunnen houden voor de huidige uitbreiding? Laten we 2028 maar eens in de gaten houden, en niet alleen vanwege het feit dat het dan duizend jaar geleden is dat keizer Koenraad de plaats Zwijndrecht noemde in een akte.

Marcel Deelen

Verslag ledenvergadering van de HVZ op woensdag 29 maart 2006.

Aantal aanwezigen: 40

De voorzitter, P.A. van Rietschoten, opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Onze vereniging moet het van vrijwilligers hebben. Zonder de inzet van hen zou het werk van de historische vereniging niet gedaan kunnen worden. We zijn blij dat aan de oproep om meer vrijwilligers gehoor is gegeven; we mochten nieuwe mensen ontmoeten voor de postbezorging, gelagkamer en voor restauratie van oude gereedschappen. We kunnen nog vrijwilligers gebruiken voor archeologie, genealogie en automatisering.

Het jaarverslag en het jaaroverzicht 2005 worden goedgekeurd.

Het jaarverslag van de penningmeester wordt besproken en enkele vragen worden beantwoord.

Het aantal leden van de vereniging is gelijk gebleven. De financiële situatie van de vereniging is goed, zodat de contributie gelijk kan blijven. De kascontrolecommissie heeft de financiële administratie in goede orde

bevonden. De heren J. de Roon en C.R. van den Berg worden hartelijk bedankt. Aftredend in de controlecommissie is de heer de Roon; de heer C.W. v. Rijswijk stelt zich beschikbaar naast de heer v/d Berg.

Van het bestuur zijn drie leden aftredend: mevr. A. Boshuizen-Dorsman, de heren D. Groeneveld en C.J. Blacquièrre. Zij hebben zich herkiesbaar gesteld en de vergadering gaat hiermee akkoord.

Het programma van de exposities is bekend gemaakt in de Mededelingenkrant. De huidige expositie: fotoboeken van de collectie van mevr. A. van Dam-de Klerk telde in drie weken al ruim 600 bezoekers.

Rondvraag:

- De heer C.R. van den Berg vraagt dringend om kopij voor Swindregt Were.
- Zou t.b.v. de ledenadministratie een lidmaatschapsnummer nuttig zijn?
- De heer Popijus stelt voor de geplande expositie over Develstein te verplaatsen naar 2007.

Na de pauze houdt de heer C.R. van den Berg een causerie over “de geschiedenis van de geschiedenis”. Op humoristische wijze neemt de heer Van den Berg ons mee door de geschiedenis. Wat is geschiedenis? Van Dale: *Wetenschap die het verleden beschrijft.*

Goethe: *Elke generatie schrijft haar eigen geschiedenis.*

Zodra er geschreven gaat worden, ontstaat geschiedenis. Zo zijn we in staat o.a. via de kleitabletten uit Mesopotamië en Egypte, de schrijvers van de Middeleeuwen, de Statenbijbel uit 1637 ons te verdiepen in de geschiedenis, het ‘vak’ dat 150 jaar geleden een officiële status kreeg.

Wacht u voor politieke geschiedschrijving en de politieke invloed op de taal. Blijf gewoon genieten van ‘blanke vla’ en ‘negerzoenen’.

Na dit referaat sluit de voorzitter de vergadering.

Nogmaals Rembrandt

In de Mededelingenkrant van december stond een pentekening van Rembrandt. Hieruit concludeerden wij dat de schilder zittend in Zwijndrecht (Meerdervoort) deze schets heeft gemaakt van de molen en de Dordtse dom.

De afbeelding maakt heel wat tongen los. Omdat de Mededelingenkrant ook via onze site is te lezen, kregen we reacties uit verschillende delen van Nederland.

Wij werden gebeld met de mededeling dat Rembrandt die schets gemaakt heeft staande ongeveer op de plaats waar nu het stadskantoor van Dordrecht is. De ligging van het schip van de Dom ten opzichte van de toren zou dat verklaren. De poort links op de schets zou de Vuilpoort zijn t.h.v. de Prinsenstraat. (De locatie van het stadskantoor achten we overigens te ver.) Zo dit zou kloppen, dan nog moet Rembrandt in Zwijndrecht of de Grootte Lindt zijn geweest en met een pontje zijn overgevoerd. Hij was dus ieder geval in de Zwijndrechtse Waard. En sliep mogelijk in Herberg de Steenen Kamer of in (de voorganger van) De Vergulde Swaen.

Het origineel van deze schets “Weide met molen” is van omstreeks 1641. Het bevindt zich in Museum Condde in Chantilly.

Weer stukje erfgoed weg

Historie en cultureel erfgoed beperkt zich niet tot gebouwen. Ook stadsgezichten vallen er onder en deel daarvan is groen. Bomen. Ook bomen hebben historische waarde, en hoe ouder de boom, des te meer geschiedenis hangt er aan, zeker wanneer het om een 'bekende' boom gaat. Een prachtig voorbeeld is de Gerechtslinde aan de Munnikensteeg. Een voorbeeld van een oude bekende boom die ook nog eens een geheel vormde met het gebouw waar deze boom voor stond, tezamen met nog twee exemplaren, is de beuk die onlangs werd neergehaald aan de Rotterdamseweg 137. Vanaf de bouw van Villa Los in de 19^e eeuw stonden deze bomen in de voortuin. De linkse boom is inmiddels niet meer. Naar verluid kon wegens ziekte de beuk niet behouden worden. Spijtig, maar uiteindelijk de gang van elk levend organisme. Ook bomen met historische waarde.

Villa Los

In 1882 bouwde Daan Los een woonhuis aan de Langeweg, tussen het Groenekruispad en het Meepad. Deze Daan was een zoon van Cornelis Los (1841-1919) die van 1906 tot 1917 wethouder was en woonde aan de Langeweg 53. Na het overlijden van 'wethouder' Los erfden zijn drie kinderen Daan, Pleun en Elisabeth zijn kapitaal waarmee Daan en Pleun een inmakerij begonnen, eerst achter de woning op nr. 57, later (omstreeks 1930) aan de Ringdijk nadat Villa Aurora was gekocht van de weduwe Van Noort-Zeh.

Met het inmaakbedrijf ging het overigens bergafwaarts na het overlijden van Pleun Los en nadat Daan het had overgedaan aan zijn schoonzoon Gijs de Reus, totdat faillissement volgde in de jaren vijftig. Ondertussen was één van de vier dochters van Daan, Regien, met haar buurman dokter Krijger in het huwelijk getreden (net na de oorlog, hij scheidde er speciaal voor), waardoor dokter Krijger in Villa Los kwam te wonen. Dokter Krijger vestigde er zijn praktijk. Later kwam hier dokter Sprenger. Het pand is al decennia wit geverfd.

Exposities

Zwijndrecht door de lens van Elegant

Begin mei komt er een expositie met oude foto's van Fotohuis Elegant, dat vroeger aan de Ringdijk was gevestigd. De kleinzoon van de heer Jansen heeft alle beschikbaar zijnde negatieven afgedrukt. Dit uitstel heeft de maken met het opknappen van de stijlkamer. In de expositiezaal is nu een gezellige kamer met zwijndrechtse objecten.

Wie is dit, uit de collectie Van Dam, nr. 1794

Uiteindelijk is - naar alle waarschijnlijkheid - de onbekende man op de foto toch herkend. Het zou gaan om een foto van ds. W.P. van Lindonk die van 1890 tot 1912 predikant was in de Oude Kerk. Op de foto zien we hem dan in zijn studeerkamer aan de Rotterdamseweg 38 wellicht de preek voor zondag voorbereiden.

Wim en Truus van Veelen - Los, andermaal onze dank.

Wie is dit jubilerende echtpaar ? (Elegant 171 diverse opdrachten cd 2)

Colofon

"De Vergulde Swaen Mededelingenkrant" is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar. Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 - 9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 april** inleveren.

Samenstelling: Marcel Deelen
Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC
E-mail: gast@uwnet.nl
Oplage: 600 exemplaren op A4-formaat.